

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 184. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324074420048/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

Don Ranudo de Colibrados.

21de Februar 1894.

Dette Stykke har indenfor Holbergs Produktion sin egen, ikke helt opklarede Historie. Da Holberg i 1730 indbød til en ny Udgave af sine Komedier i fem Dele, meddelte han i Subskriptionsplanen, at den femte Del vilde indeholde seks Skuespil, der alle var Publikum fuldkommen ukendte. Mellem disse opregnes saa *Don Ranudo eller Fattigdem og Hofart*. Imidlertid, da Værket udkom i 1731, fattedes *Don Ranudo*. Grunden oplyses intetsteds. Men man mener, at Holberg ikke paa den Tid ansaa det for raadeligt at trykke Stykket paa Grund af dets satiriske Indhold. Nu synes Satiren os ikke samfundsrystende. Her fremstilles et Par halvgale Mennesker, der frister den yderste Armod og i denne trøster sig med deres ældgamle Adelskab. Skildringen er saa lidet gennemtænkt fra Holbergs Side, at vi end ikke faar at vide, hvad Grunden er til denne

overvættets Fattigdom. Et Steds hedder det, at Dovenskab, Ulyst til borgerligt Arbejde er Aarsagen. Dog, Forklaringen bliver ikke udtømmende, thi en Mand af høj Adel som Don Ranudo kunde da baade beklæde Hofembede og oppebære Statsindtægt. Og dernæst spørger man uvilkaarligt, hvorfra Familens Ruin stammer. Don Ranudo og hans Hustru synes tilvisse lidet luksusselskende: hvorfor er de blevne saa yderst fattige, hvad Selvforskyldt foreligger her? Kuriøst er da endelig det Middel, som Holberg anviser til deres Hjælp: det nemlig, at gifte deres Datter med en ung Mand, der vel besidder færre Ahner end de Colibrados, men til Gengæld ejer større Formue. Idet Holberg haaner den fattige Adelsmand, der af Hoffærdighed forsmaar den rige Svigersøn, synes han at mangle Blik for det lidet Noble i at forgylde sit Adelskjold ved en rig Mésalliance. I Nutidskomedier haanes tværtimod den Adelsmand, der af Pengehensyn lader sin Datter ægte en Borgerlig.

Hvorom al Ting er, Holberg lod ikke Stykket komme frem, og denne Forsigtighed har naturligvis sin kulturhistoriske Interesse — hvis han virkelig viste Forsigtighed. Thi endnu under Christian VI saa' *Don Ranudo* alligevel Lyset i Danmark, og endda blev dette Skuespil den første af alle Holbergs Komedier, der offentliggjordes under hans Navn — ikke anonymt eller pseudonymt. Dette